

[Peter Jørgensen.]

vejbragt, og det ville vel være naturligt, at man tilstræbte dette netop nu, da ændringer med hensyn til folkeskolen står på dagsordenen. Imidlertid tror jeg, det vil være uklogt at fortabe sig i en sådan diskussion. Med den nære tilknytning mellem erhverv og skoler, som er tilstræbt i dette lovforslag, tror jeg, det vil være klogt at lade de tekniske skoler forblive under handelsministeriet. Skulle man i øvrigt sige noget om hele dette spørgsmål, måtte det blive en henstilling om at lægge mere myndighed og bemyndigelse over til tilsynet for håndværkerundervisningen, hvorved man i mange tilfælde kunne undgå den urimelige dobbeltadministration, der kan opstå ved, at sagerne rokerer frem og tilbage mellem tilsynet og ministeriet; men det er alt sammen spørgsmål, som egner sig til drøftelse i udvalget.

Efter disse mere almenne betragtninger vil jeg gå over til at omtale det helt centrale og altoverskyggende problem i denne sag, nemlig skolernes økonomi. Det er ingen hemmelighed, at en del af de tekniske skoler landet over er i meget svære økonomiske vanskeligheder; det gælder navnlig de skoler, der samtidig har knyttet sig til den videregående tekniske undervisning, altså vore teknika. De tekniske skoler er jo privat ejede, og økonomien opretholdes dels gennem de skolepenge, der betales, dels ved tilskud fra stat og kommune og vel også fra erhvervslivet, selv om det kun er ringe beløb, der her er tale om. Der er måske grund til herfra at rette en henstilling til erhvervenes folk om at vedlægge deres interesse for de tekniske skoler en smule kontanter til opretholdelse og drift af skolerne. Det er dog trods alt erhvervene, der har den største interesse i, at ungdommen bliver dygtiggjort.

Det er ikke første gang, jeg rejser spørgsmålet om skolernes økonomi her i tinget. Jeg har talt om det under næsten hver eneste finanslovdebat, siden jeg blev medlem, og i sandhedens interesse må jeg sige, at vanskelighederne er stærkt forøget i de år, der er gået efter den sidste verdenskrig. Industriens stadig stigende behov for teknikere i årene efter krigen har lagt den ene nye opgave efter den anden over på skolerne, uden at man samtidig har vedlagt

de penge, der var nødvendige for at løse opgaverne. Yderligere kom refusionen fra stat og kommune haltende mere end et år bagefter; i en periode med stadig stigende priser gjorde det ikke de tekniske skolars vanskeligheder mindre. Jeg erklærer mig derfor tilfreds med, at der i det udkast til bekendtgørelse angående statstilskud til driften af skolerne, der findes som bilag 2 i lovforslaget, regnes med tilskud efter indeværende års budgetter. Ligeledes har jeg bemærket den foreslåede forhøjelse på 20 pct. af tilskuddet til lærerlønninger. Tanken om rentebærende afdragsfri lån til nybygning og ombygning kan jeg tiltræde, dog med nogen betænkelighed hvad angår udstyr og installationer; men med fornuftige regler om afskrivning kan vel også dette passere.

Alt dette, forhøjelse af tilskuddet til lærerlønninger, lån på op til 75 pct. til ombygning og installation og til ekstraordinære anskaffelser, kan dog ikke løse det økonomiske problem, skolerne står over for. Skolerne skal stadig væk skaffe betydelige beløb til driften dels hos private, dels hos kommunerne. Medens det ikke volder synderligt besvær at skaffe de penge, der skal bruges til lærlingeuddannelsen, har vi, hvad teknika angår, mødt stigende modstand hos de kommuner, hvor skolerne er placeret, mod at afholde de udgifter, kommunernes budgetter i den anledning belastes med. De kommuner, hvor disse teknika er placeret, bliver mere og mere uvillige; det har f. eks. givet sig udslag i, at Københavns kommune har nedskåret tilskuddet ganske betydeligt. For at tage et andet eksempel har man i Århus lagt loft over de tilskud, man giver til den tekniske skole, og man har sagt, at man fra 1960 ikke længere vil være med til at yde tilskud til den videregående uddannelse. Det er givet, at dette rejser en række problemer for skolerne, der, som jeg sagde før, belastes med den ene nye opgave efter den anden.

Den tanke havde måske derfor været nærliggende, at man ved udarbejdelsen af dette lovforslag simpelt hen havde gjort teknika til statsskoler på samme vis, som vi har gjort det for universiteternes vedkommende, og derved skaffet mulighed for, at denne videregående uddannelse kan fortsætte. Det har man imidlertid ikke været